

КОМУНАЛЬНА УСТАНОВА «ЦЕНТР ПРОФЕСІЙНОГО
РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ»
МАРІНСЬКОЇ МІСЬКОЇ ВІЙСЬКОВО-ЦИВІЛЬНОЇ
АДМІНІСТРАЦІЇ ПОКРОВСЬКОГО РАЙОНУ
ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

Компетентнісно орієнтовані завдання з української мови та літератури

Нова українська школа

Автори:

Ольга ЄЖАКОВА, заступник директора з навчально-виховної роботи, учитель української мови та літератури Мар'їнського закладу загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів №1 Мар'їнської міської військово-цивільної адміністрації Покровського району Донецької області

Ольга УДИНСЬКА, заступник директора з навчальної роботи, учитель української мови та літератури Максимільянівського закладу загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів Мар'їнської міської військово-цивільної адміністрації Покровського району Донецької області

Електронний збірник **«Компетентнісно орієнтовані завдання з української мови та літератури»** містить систему навчальних завдань, розроблених на засадах *компетентнісного підходу* та відповідно до вимог Державного стандарту базової середньої освіти. Головна мета посібника — навчити учнів застосовувати здобуті знання в реальних життєвих ситуаціях. Збірник містить завдання на розвиток критичного мислення, уміння працювати з інформацією та медіатекстами. Запропоновані вправи побудовані навколо цікавих для учнів тем (соціальні мережі, екологія, саморозвиток, подорожі) та орієнтовані на використання цифрових інструментів, що робить процес навчання динамічним та сучасним. Мовні та літературні теми інтегровано з історією, математикою, мистецтвом та цифровими технологіями.

Рецензенти:

Ельвіра ГОРНА, директор КУ «Центр професійного розвитку педагогічних працівників» Мар'їнської міської військово-цивільної адміністрації Покровського району Донецької області.

Вікторія МАЙОРЧИКОВА, консультант КУ «Центр професійного розвитку педагогічних працівників» Мар'їнської міської військово-цивільної адміністрації Покровського району Донецької області, учитель української мови та літератури Мар'їнського ЗЗСО І-ІІІ ступенів №2 Покровського району Донецької області.

ЗМІСТ

I. Завдання з української мови

1. Написання іншомовних слів (6 клас).....	4
2. Лексичні та фразеологічні синоніми. Синонімічне багатство мови (7 клас).....	9
3. Узагальнення вивченого матеріалу з теми «Числівник» (7 клас).....	14
4. Дієслово: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль (7 клас).....	18
5. Самостійні та службові частини мови (узагальнення та систематизація вивченого) (7 клас)......	22
6. Однорідні члени речення (8 клас).....	24
7. Односкладні речення (8 клас).....	27
8. Розвиток мовлення. Повідомлення про екологічну культуру людини на основі різних джерел інформації (8 клас).....	31

II. Завдання з української літератури

1. Патріотичні пісні літературного походження. Стрілецькі пісні Степана Чарнецького. «Ой у лузі червона калина» (7 клас).....	34
2. Сучасні патріотичні пісні. Звитяжні будні українських воїнів-захисників (7 клас).....	36
3. Актуальність біблійної теми в психологічній повісті Дзвінки Матіяш «Мене звати Варвара». Характеристика головної героїні повісті (8 клас).....	40
4. Творчість Тараса Шевченка. Поезія «Мені однаково...» (8 клас).....	43

III. Компетентнісно орієнтовані завдання для формування вмінь щодо роботи з текстом, з письмової взаємодії та з дослідження мовлення..

IV. Список використаних джерел

І. Завдання з української мови

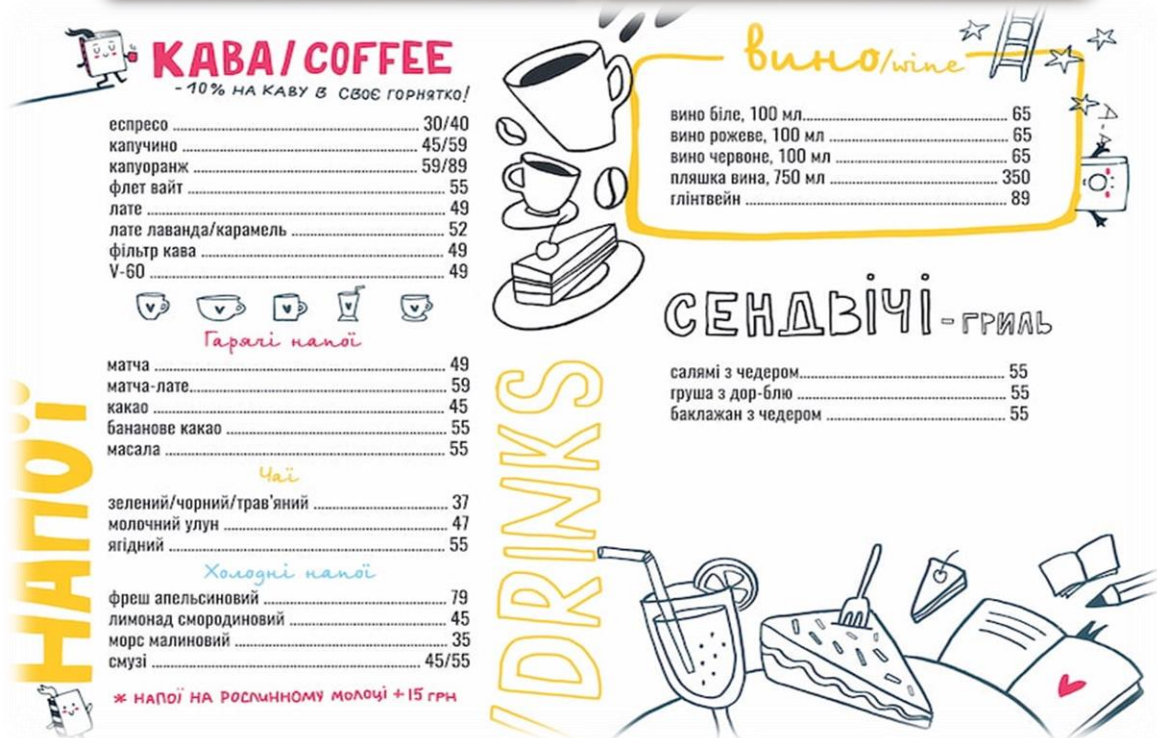
Предмет: українська мова

Клас: 6

Тема: Написання іноземних слів

Ідея завдання: створення меню для власної кав'ярні.

Випереджальне завдання: знайдіть та сфотографуйте меню різних кав'ярень. Презентуйте фото.

КЛАСИКА		S	M	L	XXL	ФІРМОВА КАВА		L	XXL
		180ml	280ml	425ml	500ml			425ml	500ml
ЕСПРЕСО		17				ОРЕО			
ФЛЕТ-ВАЙТ		33	39			БАУНТІ			
АМЕРІКАНО		19	25	30		ТІРАМІСУ		45	49
АМЕРІКАНО _{+мол.}		23	30	36		МИГДАЛЬ			
КАПУЧІНО		25	33	40	45	КАРАМЕЛЬ			
МОКАЧІНО		30	38	45		ГАРБУЗОВА			
ЛАТЕ			33	40	45	ЧИЛІ			
РАФ			40	46		НАТУРАЛЬНИЙ ЧАЙ		L	XXL
КАКАО			32	39	45			425ml	500ml
ШОКОЛАД _{гарячий}			37	45		М'ЯТА-КОРИЦЯ			
АЛЬТЕРНАТИВА						ІМБИР З ПЕРЦЕМ			
АЕРОПРЕС	30		СИРОП	+3		МАЛИНА-ЦИТРИНА		35	39
V-60	40		ДЕКАФ	+5		ОБЛІПИХА ЦІЛЮЩА			
			НЕ МОЛОКО	+5		ЦИТРУСОВИЙ			
						ГЛІНТВЕЙН _{б/а}			
						КРУАСАНИ			
						39			
						З ШИНКОЮ			
						З КУРКОЮ			
						З МОЦАРЕЛОЮ			
						ХОТ ДОГ			
						29			
						ФРАНЦУЗЬКИЙ			

Завдання:

- Прочитайте меню, яке вам сподобалось найбільше.
 - Назвіть слова іншомовного походження, які наявні в меню.
 - Чи можливо замінити в меню слова іншомовного походження власне українськими? Аргументуйте.

2. Повідомлення ідеї та мети роботи:

Створення меню для власної кав'ярні – це складне завдання, яке потребує творчого підходу та знання смаків відвідувачів.

Можливо, колись ви захочете відкрити власну кав'ярню, але не будете знати чим здивувати відвідувачів. Тож сьогодні спробуємо розробити таке меню, яке не залишить байдужим нікого!

Згадайте різні види кави та десертів, які найбільше подобаються вам та вашим близьким. Знайдіть рецепти в інтернеті. Проаналізуйте, що ви зможете запропонувати відвідувачам у власному меню, аби вони залишилися задоволеними й захотіли відвідати вашу кав'ярню знову. Створіть меню. Зверніть увагу на правопис слів іншомовного походження.

3. Аналіз меню. Діти обговорюють знайдені завчасно меню та разом із однокласниками аналізують їхній склад. Здобувачі освіти розповідають рецепти

кавових напоїв та смаколиків, якими планують пригощати відвідувачів. Учні пояснюють значення та походження слів іншомовного походження.

4. *Словникова робота.* Діти знаходять помилки в правописі слів іншомовного походження в меню, знайдених в інтернеті. Здобувачі освіти пояснюють орфограми в словах іншомовного походження.

Американо, еспreso, капучино, мак'ято, фрапе, тирамісу, чизкейк, мокачино, крем-брюле, брауні, лимонад, праліне, карамель.

5. *Створення власного меню.*

Ось декілька порад, які допоможуть вам створити привабливе меню для вашої кав'ярні:

1. Визначте свою аудиторію. Перш ніж ви почнете формувати своє меню, важливо знати, хто є вашими основними клієнтами. Чи це студенти, офісні працівники, туристи чи місцеві мешканці? Ваше меню повинно відповідати потребам і вподобанням вашої цільової аудиторії.
2. Виберіть свій стиль. Ваше меню повинно відображати стиль і атмосферу вашої кав'ярні. Чи це сучасний мінімалізм, вінтажний шик, чи може щось інше? Ваше меню повинно відповідати цьому стилю.
3. Якість продуктів. Ваше меню повинно відображати якість продуктів, які ви використовуєте. Чи це свіжі, місцеві продукти, чи ви спеціалізуєтесь на органічних продуктах? Ваші клієнти повинні знати це.
4. Різноманітність. Пам'ятайте про різноманітність. Ваше меню повинно мати достатню кількість варіантів для різних вподобань і дієт.
5. Ціноутворення. Ваше меню повинно відображати ціни, які є справедливими й конкурентними. Ви не хочете переоцінювати свої продукти, але ви також не хочете продавати їх занадто дешево.
6. Дизайн. Ваше меню повинно бути привабливим і легким для читання. Використовуйте чіткі шрифти, яскраві кольори й креативне оформлення, щоб привернути увагу ваших клієнтів.
7. Грамотність. Ваше меню повинно бути без орфографічних помилок, аби відвідувачі вважали вас грамотними та компетентними в усіх сферах.

Сподіваюся, ці поради допоможуть вам створити чудове меню для вашої кав'ярні! Успіхів!

6. *Презентація та оцінювання (взаємооцінювання) меню.*

Оцінювання результатів роботи над компетентнісно орієнтованими завданнями з теми «Написання іншомовних слів» буде здійснюватися за такими критеріями:

- знання основних правил правопису слів іншомовного походження;
- уміння аналізувати й узагальнювати інформацію;
- уміння висловлювати свої думки та ідеї;
- творчий підхід: оригінальність думки, уміння презентувати свій продукт.

Дидактичний кейс:

1. *Лате* (англізований та скорочений варіант від італ. *caffè latte* [kaffellatte] — «кава з молоком») — кавовий напій родом з Італії, що складається з молока (італ. *latte*) і кави еспресо. Існують варіанти напою, до складу якого замість кави входять чай, мате або матча.

У перекладі з італ. *sarriccio* — **каптур**. За однією з легенд капучино дістало свою назву від монахів — капуцинів, які й вигадали такий спосіб приготування і вживання «кави в каптурі».

Американо (кава по-американськи, регулярна кава) — **кавовий напій, що містить велику кількість води**. Отримав свою назву, оскільки був популярним в Північній Америці. У США більш поширеною назвою є регуляр — від визначення «регулярна кава».

У перекладі з італійської **еспресо** (італ. **espresso** — «вичавлений», «спресований») **означає** каву швидкого приготування, заварену виключно для вас.

Мак'ято (італ. *caffè macchiato*, [kaffe makkja:to] — букв. «заплямована кава», «кава ма'ято») — кавовий напій, що його виготовляють із порції еспресо та невеликої кількості молока.

Кортадо — **напій на основі кави і молока**. Готується з еспресо, із подальшим додаванням гарячого молока, в пропорціях 1:1.

Фрапе (грец. Фрапé) — **різновид кавового напою, вкритий густою високою піною**. По суті це коктейль, основними компонентами якого є розчинна кава, цукор та крижана вода. Фрапе особливо популярний у Греції, але в останні роки поширився й на інші країни.

Тирамісу (італ. *tiramisù* — «підніми мене») — італійський десерт на основі сиру маскарпоне, як наповнювач додається печиво «савоярді», кава та какао. У класичному вигляді тирамісу подається охолодженим до кави еспресо.

Чизкейк (англ. *cheese* — сир, *cake* — торт) — **страва європейської та американської кухні, що являє собою сирний десерт від сирної запіканки до тістечка суфле**. Перші чизкейки з'явилися в Стародавній Греції.

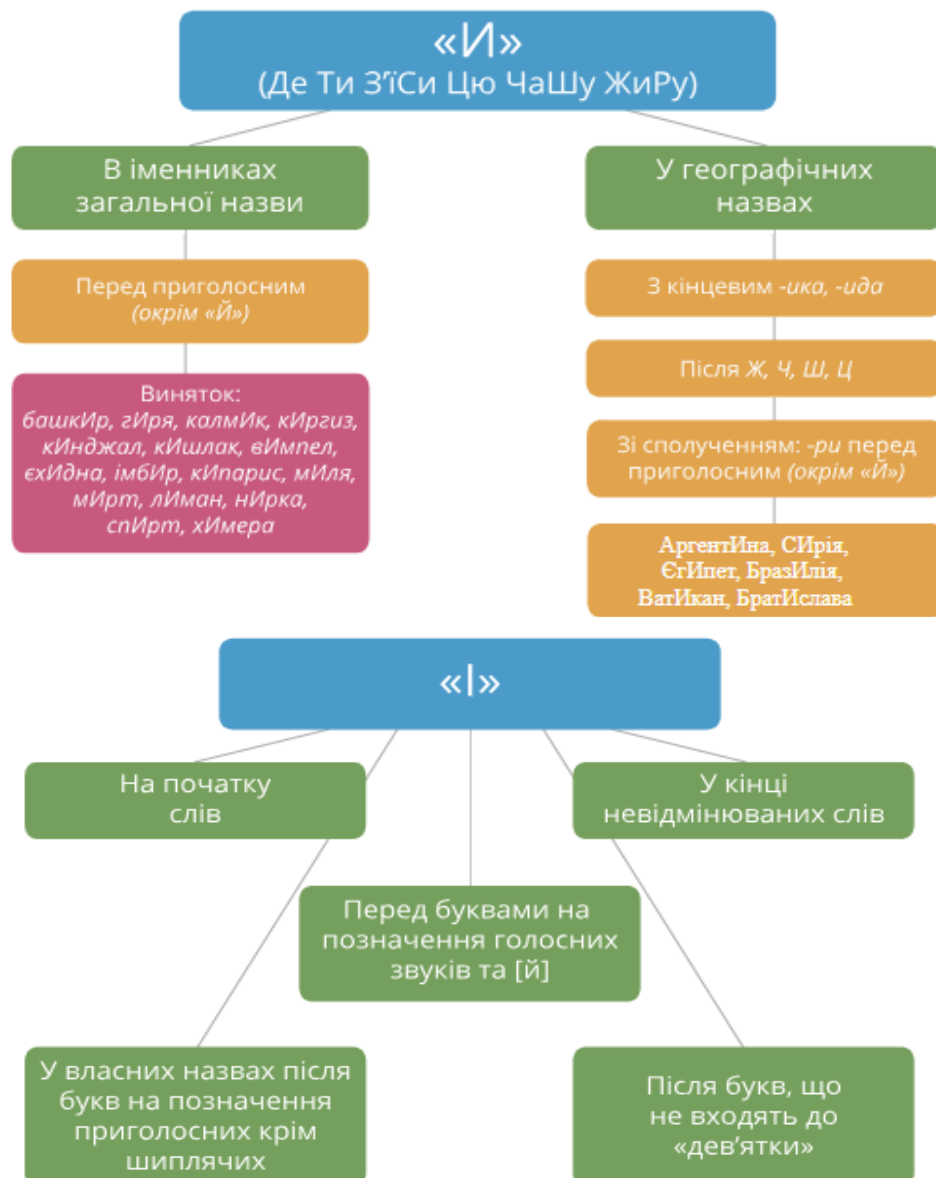
Брауні — одна з найпопулярніших десертних випічок. Його соковитий шоколадний смак та ніжне внутрішнє тісто підкорюють серця багатьох

любителів солодоців. Але звідки з'явилася така назва цього смачного десерту? Історія брауні тісно пов'язана з його американським походженням. Спочатку брауні отримав свою назву через особливі властивості тіста і спосіб його приготування. Починаючи з середини XIX століття в Америці стали відомі шаруваті булочки під назвою "brown bread", які набували характерного коричневого відтінку в результаті обсмажування. Саме завдяки цьому вигляду новий вид випічки отримав свою назву – **брауні**. Другим поясненням походження назви цього десерту є його особливий колір. Брауні має насичений коричневий відтінок, який можна порівняти з кольором шоколаду чи кави. Імовірно, такий відтінок десерту також спонукав його назвати на честь цього кольору.

2. <https://www.miyklas.com.ua/p/ukrainska-mova/6-klas/leksika-40149/napisannia-sliv-inshomovno-go-pokhodzhennia-39994/re-11cd0cfc-e9a4-4618-a2d1-9ef3a284c31f>

3. <https://zno.if.ua/?p=1425>

4.

Тема: Лексичні та фразеологічні синоніми. Синонімічне багатство мови

Ідея завдання: створення власного словника синонімів.

Випереджальне завдання:

- 1) Створити або знайти в мережі Інтернет меми/картинки-ілюстрації, що містять синоніми.
- 2) Користуючись «Практичним словником синонімів української мови» (https://kropivnitsky.maup.com.ua/assets/files/praktichnij_slovník_sinonimiv_ukrajinskoji_movi.pdf) дібрати слова, які мають найбільше синонімів.

Акумулювати

Накопичувати, збирати,
призбирувати, складати

Абсолютно

Геть, геть чисто, зовсім,
повністю, цілком, цілковито.

Унікальний

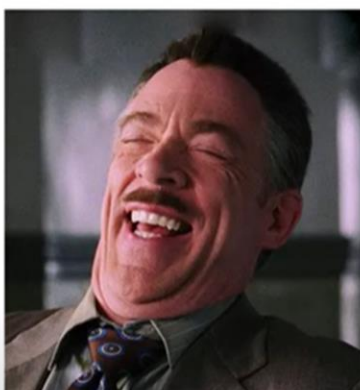
Винятковий, незрівнянний,
неповторний, неперевершений,
один на світі, одним-єдиний

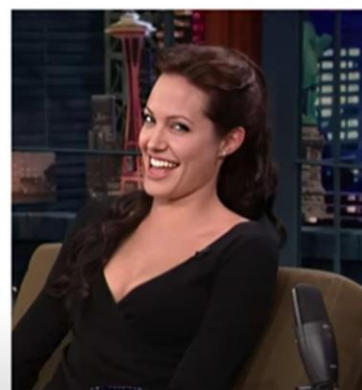
СМІЯТИСЯ

Шкіритися

заливатися сміхом

реготати

ВАДА

Недолік

Хиба

Дефект

Гандж

Прогалина

СИНОНІМИ ДО СЛОВА «ІДЕ»

Наша мова дуже багата на синоніми. У виданні «Короткий словник синонімів української мови» подано 4279 синонімічних рядів. Найбільшу кількість синонімів має слово «бити» – аж 45 синонімів.

БИТИ, вдаряти, стукати, калатати, клепати, гатити, молотити, прати, разити, бехати, тарахкати, г. лупати; (наповал) убивати; (тупцювати) гріти, парити, духопелити, имагати, гамселити, дубасити, лупити, лупцювати, кулачити, місити, маніжити, періцити, пороти, потрошити, частувати, чухрати, чубити, буцати, шпарити, товкти, лаїати боки, всипати /давати/ бобу, давати ІТР^очухапа /чбсу, перцю, табаки, тришия/, 'Иги ребра, спускати /списувати/ шкуру: (камінням) побивати; (- дзвін) бомкати, 'бемкати, бевкати; (в гармати) стріляти; (джерелом) струмувати; (в очі) вражати /засліплювати/ що, впадати в око; (у трясиці) трясти, трусити; (- пульс) б'ючкувати, сіпатися, пульсувати.

ІТИ, йти, ходити, ступати, простувати, прямувати, крокувати, ф. тупати, чимчикувати, ур. спрямовувати свої стопи; (у бій) рушати; (тривалий час) бродити, брести, блукати; (повільно) плентатися; (через силу) волоктися, чвалати, чалапати, клігати, чапати; (як на дибах) дибати; (енергійно) чухрати, манджати; (дсиієко) тарабанитися; (без діла) віятися; ФР. виходити, надходити, заходити, підходити, рухатися; (на що) пускатися; (з рук до рук) переходити, передаватися; (в отвір) проходити; (- пошту) пересилатися; (за кого) виходити заміж; (- літа) минати; (- природне явище) наближатися, насуватися; (- життя) розвивати-ся; (- дим) виходити; (- тепло) виділятися; (- чутки) ширитися; {- дебати) тривати, тягтися, точитися, продовжуватися; (- події) відбуватися; (- розмову) точитися; (- виставу) виставлятися; (- фільм) демонструватися; (- дощ) падати; (- шлях) простягатися; (звідки) брати початок, рости корінням, походити; (- платню) нараховуватися; (- крам) м&ти попит; (- годинник) діяти, працювати.

Учні та учениці презентують свої картинки-ілюстрації та дібрані слова, що мають найбільший синонімічний ряд.

- Буває так, що слово має багато синонімів, а буває так, що один або й узагалі жодного. Від чого це залежить?

Є цікаве припущення про те, що в мові ескімосів понад 50 назв на позначення відтінків білого кольору. Мовознавці вже назвали це великим лінгвістичним обманом, бо насправді слів значно менше ніж п'ятдесят, але точно більше за десяток. А скільки словами в нашій мові можна описати відтінки білого? Може, кількома, якщо бути дуже вигадливим. У чому ж відмінність? Оскільки ескімоси цілісінький рік живуть в умовах сніжної погоди, розрізнення білого кольору за відтінками є для них важливим і природним. Вони розрізняють сніг за густотою, вологістю й іншими ознаками, а ми зовсім не надаємо цьому значення, адже снігу в Україні не так багато. З іншого боку, для нашої мови природними є численні синоніми до слова скирта (стіг, ожеред, копиця, прикладок, оденок, купа, бурта, кагат). Ескімоси були б здивовані. Таке портретування світу за допомогою мови називають мовною картиною світу. Словом, поцікавтеся, що ще є важливими елементами мовної картини світу українців. Спойлер: результати вас точно здивують.

Білий колір очима ескімосів:

Білий колір очима українців:

- Поміркуйте, яка роль синонімів у нашому мовленні?

Повідомлення ідеї та мети роботи

- Порівняйте два тексти однієї історії, розказаної вашим однолітком.

Я і коти

Коли я хочу їсти, то я просто підходжу до холодильника й роблю собі бутерброд. А от мої коти... Міка не їсть швидко, а їсть кожен шматочок. Прищ теж так їсть. Богун може з'їсти свою порцію за хвилину. І Жужа їсть немов не в себе. А я стою, дивлюсь і їм свій бутерброд. Їсти у великій компанії завжди весело. Розумію своїх котів, бо коли я дуже голодний, то теж готовий з'їсти навіть слона! А поїв — і аж на серці добре робиться. І немає значення, їмо чи поїдаємо. Головне, щоб було смачно та корисно.

Я і коти

Коли я хочу їсти, то я просто підходжу до холодильника й роблю собі бутерброд. А от мої коти... Міка не наминає за щоки, а ласує кожним шматочком. Прищ теж смакує. Богун може змолоти свою порцію за хвилину. І Жужа їсть немов не в себе. А я стою, дивлюсь і уминаю свій бутерброд. Тріскати у великій компанії завжди весело. Розумію своїх котів, бо коли я дуже голодний, то теж готовий зжерти навіть слона! А кинув на зуб — і аж на серці добре робиться. І немає значення, куштуємо, гамаємо чи гриземо. Головне, щоб було смачно та корисно.

- Який із них вам сподобався більше? Чому? Що допомогло уникнути надокучливої тавтології (повторення) та додало тексту ритму та динамічності?

Дійсно, синоніми є лексичними засобом зв'язку речень у тексті. Таким чином досягається жвавість і яскравість мовлення. Їх використовують для підвищення виразності мови, що дозволяє уникати одноманітності висловлювання. Синоніми потрібні, щоб точніше висловити думку; уникати повторів; зв'язати речення у тексті. Мовець, у словниковому запасі якого є достатньо синонімів, зробити мовлення образним, багатим, що сприяє покращенню комунікації. Тож збагатимо наше мовлення, створивши власний словник синонімів.

Завдання:

1. Оберіть 20 слів з української мови, які ви вважаєте цікавими.
2. Для кожного слова знайдіть його синоніми. Ви можете використовувати словники та інтернет-ресурси для цього.
3. Створіть таблицю, де для кожного слова буде вказано його синоніми.

№з/п	Слово	Синоніми
1		
2		
...		
20		

4. Складіть власні речення з декількома із цих слів та їх синонімами. Вкажіть вид синонімів у складених реченнях.
5. Зверніть увагу на те, якими частинами мови найчастіше є синоніми.
6. Поділіться своїм словником із класом та обговоріть, які нові слова ви дізналися.

Дидактичний кейс:

1. https://www.miyklas.com.ua/p/ukrainska-mova/10-klas/poniattia-normi-v-suchasni-ukrayinskii-literaturnii-movi-326692/leksichni-i-frazeologichni-sinonimi-antonimi-sinonimichne-bagatstvo-ukra_-327
2. https://www.youtube.com/watch?v=scigg_eN4qs

СИНОНІМИ – ЦЕ СЛОВА, ЯКІ:

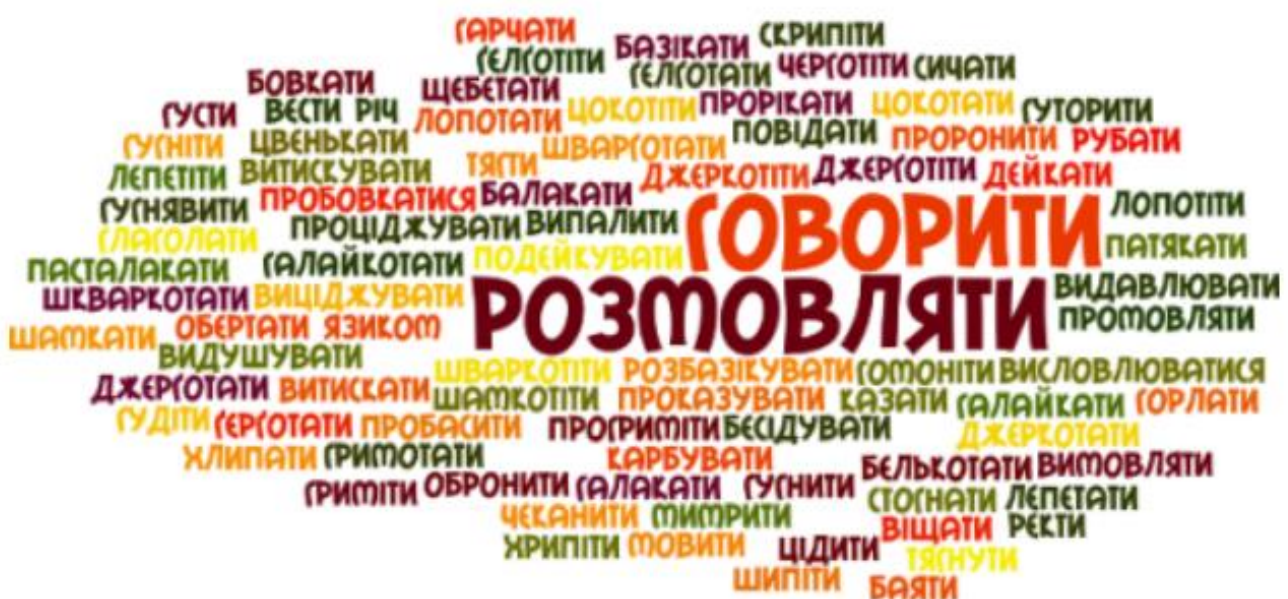
- належать до однієї частини мови;
- пишуться та звучать по-різному, але схожі за змістом і мають близьке лексичне значення;
- можуть бути взаємозамінними в мовленні.

Наприклад: «райдуга» та «веселка».

4. Використання синонімів у мовленні має декілька важливих причин:

1. **Різноманітність:** синоніми допомагають уникнути повторення слів, роблячи мовлення більш цікавим і живим.
2. **Точність:** різні синоніми можуть мати незначні відмінності у значенні, що дозволяє вибрати найбільш точне слово для конкретного контексту.
3. **Стилістична виразність:** використання синонімів може допомогти створити певний стиль мовлення або написання.
4. **Адаптація до аудиторії:** вибір синонімів може залежати від аудиторії. Наприклад, для наукового тексту можуть бути вибрані більш формальні або спеціалізовані терміни, тоді як для неформального спілкування можуть бути вибрані більш прості або зрозумілі слова. Отже, синоніми – це потужний інструмент для збагачення мовлення і покращення комунікації.

Тема: *Узагальнення вивченого матеріалу з теми «Числівник»*

Ідея завдання: виконання ситуаційних вправ; пошукова діяльність; проєктна діяльність; складання діалогів.

Випереджальне завдання: проєкт *«Готую улюблену страву»*. Знайдіть в інтернеті рецепт улюбленої страви та приготуйте її. Оформіть проєкт у вигляді відео з детальним описом процесу приготування.

Завдання:

1. Чверть по третій розпочинається тренування, але Олег прийшов за десять третя. Дайте дві відповіді.
 - Олег прийшов завчасно чи запізнився?
 - На скільки хвилин він прийшов завчасно/запізнився? Запишіть числівником.
2. Прочитайте текст і виконайте завдання.

Піца коштує 160 гривень, її вага – 600 грамів. Я купив(ла) 1/4 піци. Вага купленого шматка становить ... грамів, а його ціна ... гривень.

Перепишіть текст, передавши кількісні показники за допомогою числівників і вписавши пропущені слова.

3. Згрупуйте кількісні числівники за розрядами: цілі, дробові, збірні. Прокоментуйте.

Дві цілі й три десятих, п'ять, обоє, семеро, двадцять один, півтори, п'ять шостих, шістдесят сім, чотирнадцятеро, чотири п'ятих, десятеро, двійко, тринадцять.

Із других букв цілих чисел складіть назву козацького символу.

4. Старша сестра Іринки Олена збирається відвідати бабусю у Вінниці. Поглянь на квитки на потрібні дати та визнач, яким автобусом та коли можна буде поїхати, щоб витратити найменше коштів та часу.

РОЗКЛАД РЕЙСІВ КИЇВ — ВІННИЦЯ (01.01 — 05.01)

Дата	Відправлення (Київ)	Прибуття (Вінниця)	Час у дорозі	Ціна квитка
1.01	09:00	13:15	4 год 15 хв	450 грн
1.01	14:00	18:30	4 год 30 хв	600 грн
2.01	06:00	10:50	4 год 50 хв	389 грн
2.01	11:00	15:30	4 год 30 хв	450 грн
3.01	07:00	11:10	4 год 10 хв	683 грн
3.01	16:10	20:20	4 год 10 хв	450 грн
4.01	08:30	12:45	4 год 15 хв	440 грн
4.01	13:00	17:30	4 год 30 хв	400 грн

5. Складіть і розіграйте діалог між однокласниками, які приїхали на екскурсію в Київ (Львів, Вінницю), використовуючи числівники на позначення часу (точного та приблизного). Мета спілкування: з'ясувати розпорядок екскурсійного дня.
6. Склади з батьками список покупок на тиждень. Порахуй скільки коштів витрачає твоя родина на продукти харчування, а скільки – на інші потреби. Оформи відповідь у вигляді письмової розповіді або мультимедійної презентації.
7. Зроби замовлення екзотичних фруктів на сайті «NeBanan» (<https://nebanan.com.ua/>), указавши кількість фруктів, ціну, адресу, номер телефону замовника, бажану дату доставлення (письмово).

8. Об'єднавшись у групи, змодельуйте життєві ситуації.

I. Ви знайшли гаманець і хочете віддати хазяїну. Напишіть пост у соцмережі з використанням числівників на позначення дат і часу.

II. Ви вже знаєте, хто хазяїн знайденого вами гаманця, тепер треба домовитися про зустріч, аби повернути знайдене. Напишіть повідомлення, використавши числівники на позначення дати й часу.

9. За допомогою штучного інтелекту створіть 12 тестових завдань з теми «Числівник». Перевірте правильність завдань, презентуйте на уроці.

10. Знайдіть в інтернеті загадки з числівниками. Створіть за допомогою штучного інтелекту ілюстрації відгадок.

11. Запишіть, який час протягом доби ви витрачаєте на:

- 1) перебування в школі;
- 2) виконання домашнього завдання;
- 3) заняття улюбленою справою (спортом, танцями, музикою тощо);
- 4) сон;
- 5) інші справи.

Відповіді запишіть за допомогою числівників. Провідмініяйте числівники-відповіді (письмово).

За цими показниками побудуйте кругову та стовпчасту діаграми.

12. Проєкт «Школа майбутнього». Створіть мультимедійну презентацію з елементами опису приміщення, використовуючи числівники для позначення кількості поверхів, класів, технічних засобів тощо.

Дидактичний кейс:

1. <https://www.miyklas.com.ua/p/ukrainska-mova/11-klas/morfologichna-norma-379685/chislivnik-skladni-vipadki-uzgodzhennia-i-vidminiuvannia-chislivnika-379884/re-f2eda738-76a3-461f-8dbe-5e8569cb0358>
2. <https://www.youtube.com/watch?v=hJMVX3FeRqU>
3. <https://www.youtube.com/watch?v=QGQRjUp814k>
4. <https://zno.if.ua/?p=293>

Предмет: українська мова

Клас: 7

Тема: *Дієслово: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.*

Ідея завдання: сприяти формуванню мовленнєвої компетентності учнів шляхом активного застосування дієслів у різних мовленнєвих ситуаціях.

Випереджальне завдання: робота у групах:

1. Скласти список дієслів, відповідаючи на запитання :

Перша група. *Що ви робили вранці?*

Друга група. *Чим ви займаєтеся в школі?*

Третя група. *Що ви будете робити після уроків?*

2. За допомогою онлайн-інструменту WordArt створити хмаринку слів, яка відображає ці дієслова.

Ви успішно оновили профіль
Адміністратор заблокував порушника

4. «Блогер-мандрівник» (тема «Часи дієслова»)

Ситуація: Ви ведете Travel-блог. Вам потрібно написати анонс подорожі, поєднуючи минулий, теперішній та майбутній часи, щоб зацікавити аудиторію.

Завдання: Напишіть короткий текст (4-5 речень), де:

Опишіть, що ви **робили** під час підготовки (минулий час).

Опишіть, що ви **відчуваєте** зараз, перед поїздкою (теперішній час).

Опишіть, що ви **зробите** (доконаний вид) або **будете робити** (недоконаний вид), коли приїдете на місце (майбутній час).

5. «Детектор помилок» (тема «Дієвідміни та м'який знак»)

Ситуація: Ваш іноземний друг вивчає українську мову і надіслав вам повідомлення в месенджері, але наробив помилок у закінченнях дієслів.

Текст повідомлення: *"Привіт! Я дуже стараюся вивчити мову. Кожного дня я дивлюся відео, бо знайш, це цікаво. Мої друзі теж вчатьця. Ми говоремо українською в кафе. Завтра ми пишимо диктант."*

Завдання: Виправте помилки в дієсловах, поясніть другу правило (чому там має бути **-и-**, а не **-е-**, або де потрібен м'який знак у дієсловах на **-ться**).

6. «Майстер нюансів» (тема «Види дієслова»)

Ситуація: Ви пишете оголошення про пошук репетитора. Важливо розрізнити процес (що робити?) і результат (що зробити?).

Завдання: Складіть два варіанти рекламного гасла для курсів англійської мови:

Варіант А: Використовуйте дієслова **недоконаного виду** (наголос на процесі навчання, довготривалості).

Варіант Б: Використовуйте дієслова **доконаного виду** (наголос на швидкому результаті, фінішній прямій).

Порівняйте, який варіант звучить переконливіше для лінивого учня, а який — для того, хто любить вчитися.

7. Виконайте тестові завдання за посиланням :

<https://gemini.google.com/share/4880605fd0d0>

Дидактичний кейс:

1. <https://www.youtube.com/watch?v=kpUUmHlY3lE>
2. <https://www.youtube.com/watch?v=GvIrZkHPPF0>
3. <https://www.youtube.com/watch?v=0AMDg3oTNTk&t=322s>
4. Онлайн-інструмент WordArt (<https://wordart.com/>)

Дієслово — це самостійна змінна частина мови, яка означає дію або стан особи чи предмета й відповідає на запитання **що робити? що зробити? що роблю? що зробила? що будете робити? що робиться з особою (предметом)? у якому стані вони перебувають?**

Наприклад: **читати, написати, малюю, виконала, буду планувати.**

Дієслова означають				
конкретну фізичну дію	стан	вияв ознаки	процес мовлення й мислення	стосунки між людьми, почуття й переживання
малювати	спати	червоніти	розмовляти	поважати
прибирати	стояти	виблискувати	думати	радіти

Морфологічні ознаки

- вид (доконаний, недоконаний);
- спосіб (дійсний, умовний, наказовий);
- час (теперішній, минулий, майбутній);
- особа (перша — я, ми; друга — ти, ви; третя — він, вона, воно, вони) у теперішньому й майбутньому часі;
- рід (чоловічий, жіночий, середній) у минулому часі;
- число (однина, множина).

Синтаксична роль

У реченні дієслово найчастіше є **присудком**.

Наприклад: Учні **розмірковують** над завданням.

Інфінітив, або неозначена форма дієслова — це початкова форма **дієслова**, яка означає дію, але не виражає способу, часу, особи, числа, роду та відповідає на запитання **що робити? що зробити?**, закінчується на суфікси **-ти, -ть**.

Наприклад: фотографувати, міркувати, стрибати; фотографувать, міркувать, стрибать.

Інфінітив може бути будь-яким членом речення.

Тема: *Самостійні та службові частини мови (узагальнення та систематизація вивченого)*

Ідея завдання: проєкт «Відкриваємо власну піцерію».

Випереджальне завдання:

1. Спекти піцу за власним рецептом та підрахувати собівартість створеної піци.
2. Записати рецепт улюбленої піци.

Завдання для учнів для реалізації проєкту:

1. Об'єднайтеся у групи:
менеджери (ті, хто організовуватиме роботу закладу);
маркетологи (ті, хто створюватиме рекламу у соцмережах);
кухарі (ті, хто складатимуть меню і готуватимуть страви);
офіціанти (прийматимуть замовлення, обслуговуватимуть персонал).

2. Створення концепції закладу

Назва: прикметник + іменник

Місце розташування: іменники (власні і загальні назви) + прислівники

Аудиторія (для кого): іменники

Місія (основна ідея закладу): речення, у якому будуть вся частини мови

Бюджет: числівник словами

Графік роботи: числівник на позначення часу (словами)

3. Добір персоналу

Напишіть оголошення про вакансію (назва, обов'язки, умови, переваги роботи в закладі).

В оголошенні використовуйте різні форми прикметників.

4. Підбір обладнання.

Вставити пропущені літери і записати правильно слова, без яких неможливий процес випікання піци:

ф_рми р_ізн_х д_аметрів, інгр_ді_нти, нач_нка, піч д_я в_піка_ня.

5. Створення меню.

Напишіть меню власної піцерії, використовуючи самостійні та службові частини мови.

Повторіть наголоси в словах: піцерія, начинка, курятина, яловичина, цінник.

6. Вивчення обов'язків офіціанта :сервірування столу, зустріч відвідувачів, знайомство їх з меню, у разі потреби - поради у виборі страв, одержання замовлення.

Повторити *слова* та вислови *ввічливості*.

7. Створення рекламного тексту.

- прорекламувати піцу в соцмережі, використовуючи якнайбільше прикметників
- створити афішу піцерії чи рекламний ролик, спробувавши себе у ролі відеоблогера.

8. Спробуй себе в ролі відеоблогера та редактора. Створи рекламу своєї піцерії . Прорекламуй страви так, щоб заохотити відвідувачів. Для реклами добери найвлучніші слова із ряду прикметників.

Піца - *запашна, гаряча, соковита, гостра, сирна, хрустка, пікантна, апетитна, велика (сімейна), тонка, пишна, кругла, квадратна, італійська, домашня, вегетаріанська, фірмова.*

Кава - *духмяна, міцна, гірка, ніжна, солодка, ароматна, терпка, підбадьорлива, крижана (фрапе), чорна, молочна, піниста, оксамитова, ранкова, вечірня, щоденна.*

Салат - *свіжий, вітамінний, хрусткий, соковитий, легкий, ситний, овочевий, фруктовий, м'ясний, морський, грецький, екзотичний, майонезний, олійний, гострий, кисло-солодкий.*

Тема: *Однорідні члени речення*

Ідея завдання: сприяти формуванню мовленнєвої компетентності учнів шляхом активного застосування однорідних членів речення у різних мовленнєвих ситуаціях.

Випереджальне завдання

1. Перегляньте відео за посиланням <https://www.youtube.com/watch?v=-n-XHNwTL-A>
2. Створіть інформаційну карту/схему «Однорідні члени речення»

Завдання

1. Опишіть процес приготування яєчні двома-трьома реченнями, використавши в них однорідні присудки та додатки й підкресливши їх.
2. Напишіть короткий лист підтримки однокласнику (однокласниці), який (яка) готується до важливого виступу або конкурсу. У тексті мають бути однорідні члени (поради, побажання), правильно оформлені розділовими знаками. Оформіть лист у Google Docs або Canva.
3. Складіть інструкцію для школярів «Як підготуватися до уроку», використавши однорідні члени речення. Оформіть інструкцію у Google Docs або Canva.

4. «Коректор рекламної агенції»

Ситуація: Ви працюєте в рекламній агенції. Копірайтер-початківець підготував чернетки оголошень, але припустився помилок у побудові речень з однорідними членами.

Виправте речення так, щоб вони звучали професійно та логічно. Поясніть, у чому полягала помилка.

- *Наш фітнес-центр пропонує заняття з йоги, пілатесу та професійних тренерів.* (логічна помилка: змішування понять)
- *Ми гарантуємо не тільки високу якість товару, а й також швидку доставку.* (помилка у вживанні парного сполучника).

- *У магазині представлений широкий асортимент меблів: столи, стільці, крісла та дерев'яні». (помилка: включення прикметника в ряд іменників).*

5. «SMM-стратег». Напишіть два варіанти опису нового смартфона для Instagram.

Варіант А: використайте однорідні підмети, щоб акцентувати увагу на комплектації (що покупець отримає в коробці).

Варіант Б: використайте однорідні присудки, щоб створити ефект динаміки та показати, як швидко працює пристрій.

Варіант В: використайте однорідні означення, щоб передати естетичне задоволення від дизайну.

6. Уявіть, що ви юрист-консультант фірми, який складає додаток до договору. Від того, де ви поставите розділові знаки, залежить обсяг відповідальності сторін.

Розставте розділові знаки в реченнях з узагальнювальними словами.

Постачальник зобов'язується надати такі документи рахунок-фактуру накладну сертифікат якості та гарантійний лист.

Комп'ютери принтери монітори усе обладнання має бути застраховане до моменту передачі замовнику.

Відповідальність за пошкодження несе перевізник або замовник залежно від умов відвантаження.

7. Складіть список справ (To-Do List) на день. Важливо, щоб список був структурованим.

Перетворіть хаотичний перелік справ у речення з однорідними членами та узагальнювальним словом, згрупувавши їх за категоріями: навчання, побут, відпочинок.

Дані для роботи: *купити хліб, вивчити параграф 15, прибрати в кімнаті, подивитися фільм, розв'язати задачу, помити посуд, прогулянка в парку.*

8. Опишіть картину або фотографію для блогу про мистецтво. Зверніть увагу на кольорову гаму, використовуючи:

- неоднорідні означення (щоб описати колір + матеріал, наприклад: темний олійний мазок).
- однорідні означення (щоб описати відтінки одного кольору, наприклад: ніжно-рожеві, перламутрові, ледь вловимі промені).

Поясніть, як змінюється сприйняття тексту залежно від наявності ком.

9. Виконайте тестові завдання за посиланням :

<https://gemini.google.com/share/148d373afb2b>

Дидактичний кейс:

1. <https://www.miyklas.com.ua/p/ukrainska-mova/8-klas/proste-uskladnene-rechennia-46607/odnoridni-chleni-rechennia-46502/re-ea38b301-5213-47af-8223-80802a7155e0>
2. https://lms.e-school.net.ua/asset-v1:UIED+Ukrainian-language-8th-grade+2020+type@asset+block@8_%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D1%81.%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%96_%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B0.%D0%A3%D1%80%D0%BE%D0%BA_7.pdf

<https://www.youtube.com/watch?v=nwMxZczOmAs>

Тема: *Односкладні речення*

Ідея завдання: проєкт «Односкладні речення навколо нас: мовна експедиція» (дослідження ролі односкладних речень у сучасному мовному просторі: від художньої літератури до соцмереж).

Навчити учнів розпізнавати односкладні речення, аналізувати їхню стилістичну функцію та створювати власні тексти з їх використанням.

Завдання для учнів щодо реалізації проєкту:

1. Об'єднайтеся в п'ять груп для роботи над проєктом.
2. Розподіліть між групами типи односкладних речень (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові, називні).
3. Розподіліть між членами своєї групи завдання: хто готуватиме та виголошуватиме вступне слово, хто буде готувати та ставити запитання іншим групам, хто робитиме інфографіку, презентацію тощо.
4. Підготуйте вступне слово (3-4 хвилини) про особливості вашого типу речень; знайдіть приклади односкладних речень у різних джерелах: художні твори (уривки з програмних текстів), публіцистика (новини, статті), реклама, соцмережі, усне мовлення; поясніть, чому автори обирають саме односкладні конструкції.
5. Створіть власний текст (есе, пост, репортаж), у якому використано односкладні речення вашого типу.
6. Підготуйте виступ у форматі пресконференції: вступне слово + основна частина з прикладами та аналізом.
7. Виступіть перед класом у ролі експертів.
8. Поставте запитання іншим групам у ролі журналістів.

Форми презентації творчого продукту:

- пресконференція з ролями (експерти, журналісти, модератори);
- збірка учнівських текстів з односкладними реченнями;
- інсценізація уривків з текстів або створення відеоесе;

- **інфографіка** «Типи односкладних речень»;
- **презентація** або інтерактивна дошка з прикладами.

Даний проект можна інтегрувати з такими **з освітніми галузями**: мовно-літературна (аналіз речень, стилістика, створення текстів; мистецька (візуалізація прикладів, оформлення постерів, відео), інформативна (створення презентацій, цифрових продуктів), соціальна та здоров'язбережувальна (комунікація, командна робота, емоційна грамотність), громадянська та історична (роль мови в суспільстві, критичне мислення, медіаграмотність).

Завдання:

1. «SMM-менеджер» (називні речення)

Ситуація: Ви ведете сторінку відомого фотографа. Вам потрібно опублікувати серію знімків з ранкового туманного лісу. Щоб не відволікати глядача від візуального ряду довгими текстами, ви вирішили використати лише **називні речення**.

Напишіть опис до 3-х фото (по 2–3 називних речення до кожного), які б створювали ефект «миттєвого знімка».

Приклад: Світанок. Холодна роса. Тиша.

2. «Рекламний креатив» (означено-особові речення)

Уявіть, що ви створюєте рекламний буклет для мобільного додатка зі спортивних тренувань. Ваша мета — спонукати користувача до дії, створити відчуття прямого діалогу.

Напишіть 5 закликів, використовуючи лише **означено-особові речення** (дієслова у формі 1-ї або 2-ї особи).

Підказка: Уникайте підметів «ти» або «ви», нехай дієслово говорить саме за себе.

3. «Редактор новин» (неозначено-особові речення)

Ситуація: Ви працюєте в інформагентстві. Вам прислали текст, де забагато зайвих деталей про те, хто саме виконував роботу (мерія, робітники, волонтери). Ваше завдання — зробити акцент суто на факті події.

Трансформуйте двоскладні речення на **неозначено-особові**.

Будівельники вже поклали новий асфальт на центральній вулиці.

Науковці знайшли унікальні артефакти під час розкопок.

Організатори перенесли концерт на вихідні

4. «Психологічна підтримка» (безособові речення)

Ситуація: Ви пишете статтю про емоційне вигорання. Безособові речення найкраще передають стани, які людина не може контролювати волею.

Опишіть стан людини, що втомилася, використавши 4–5 **безособових речень**. Використовуйте слова: *хочеться, бракує, морозить, не спиться, тягне* (або власні варіанти).

Приклад: На душі стало порожньо.

5. «Народна мудрість» (узагальнено-особові речення)

Створюючи дизайн для мерчу (футболок/екосумок) з сучасними українськими прислів'ями, сформулюйте 3 власні «правила життя» у формі **узагальнено-особових речень**, які б підходили будь-якій людині як порада.

Зразок: Вік живи — вік учись.

6. Творчий підсумок. «Трансформатор»

Візьміть одну просту думку: «**Людина садить дерево**». Перетворіть її на всі можливі типи односкладних речень, пояснюючи, як змінюється відтінок значення:

Називне: (для акценту на факті існування) — *Посаджене дерево.*

Означено-особове: (як наказ або особистий план) — ...

Неозначено-особове: (як новина в газеті) — ...

Безособове: (як результат або неминучість) — ...

7. Виконайте тестові завдання за посиланням :

<https://gemini.google.com/share/f17c80846548>

Дидактичний кейс:

1. <https://www.youtube.com/watch?v=O1A9o1xuY8g&t=8s>
2. <https://zno.if.ua/?p=1429>
3. <https://www.youtube.com/watch?v=L68MrJZVM3M>

Види односкладних речень

Дієслівні

(з головним членом у формі присудка)

Означено – особові (головний член означає дію, яку виконує конкретна особа (Іо.одн., мн.) **Я, ТИ, МИ, ВИ**).

Любіть травинку і тваринку, і сонце завтрашнього дня ... (Л. Костенко).

Неозначено – особові (головний член означає дію, яку виконує невизначена особа (3о. мн.) **ВОНИ**).

Мене везуть у царство трав, річок і таємничих озер (О. Довженко)

Узагальнено – особові (головний член означає дію, яка стосується будь – якої особи (3о. мн, присл.), **ВОНИ**)

Здобудемо освіту — побачим більше світу (Нар. творч.)

Безособові (головний член означає дію, яка не має виконавця (особа відсутня)).

Аж морозом сипнуло поза спиною (Панас Мирний).

Називні

(з головним членом у формі підмета, який стверджує наявність предметів чи явищ)

Пекучий день... Лісів солодка млява... (Л. Костенко).

3.

Предмет: українська мова

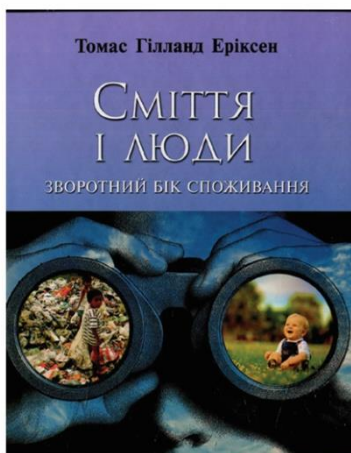
Клас: 8

Тема: *Розвиток мовлення. Повідомлення про екологічну культуру людини на основі різних джерел інформації*

Ідея завдання: створення повідомлення про екологічну культуру людини на основі різних джерел інформації.

Випереджальне завдання

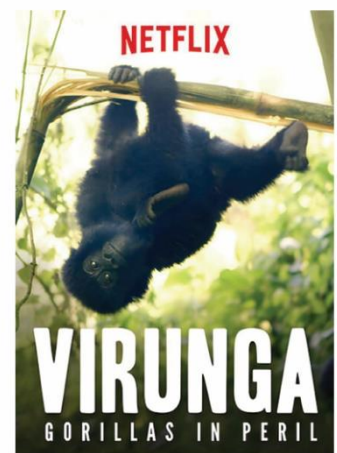
1. Розгляньте ілюстрації

1

2

3

2. Дайте усні відповіді на питання:

1. Якою тематикою об'єднано ілюстрації?
2. На які джерела інформації вони вказують?

Завдання:

I. «Мій екологічний вибір — поділися досвідом онлайн».

Ситуація. Уяви, що твоя школа бере участь у всеукраїнському онлайн-флешмобі «Ековибір 2025». Учні діляться власними екологічними звичками, порадами та ідеями у шкільному блозі або на освітній платформі.

1. **Створи власний допис** (150–200 слів) з теми «Мій екологічний вибір: що я роблю для планети?»

У дописі опиши одну або кілька своїх екозвичок (наприклад, сортування сміття, використання багаторазових речей, економія води чи електроенергії);

встав гіпертекстові посилання на джерело, яке тебе надихнуло (стаття, відео, сайт); додай **мультимедійний контент** (фото, відео, інфографіку), який ілюструє твою дію або її результат.

1. **Напиши два коментарі** (по 50–80 слів) до дописів однокласників: підтримай автора або постав запитання; поділися власною думкою чи подай ідею, яка доповнює прочитане.
2. **Створи коротку замітку** (до 100 слів) для шкільного форуму: підсумуй, що нового ти дізнався з дописів інших; зазнач, яку ідею ти хотів би спробувати самостійно.

II. 1. Ознайомся із статтею «Перетворення опалого листя на еко-папір»
(<https://nipo.gov.ua/ukrainskyi-naukovets-finalist-2024/>)

2. Сформулюй коротку усну відповідь, у якій аргументовано спростуй ключові тези опонента, який наголошує, що опале листя краще спалювати та захисти переваги перетворення опалого листя на еко-папір.

Вимоги до відповіді:

1. Використай вступну фразу для спростування, наприклад: *«Мушу не погодитися з Вашою думкою, ...», «З повагою до Вашої позиції, хочу зауважити...»*.
2. Наведи щонайменше три вагомі аргументи на користь переробки опалого листя.
3. Структуруй свою відповідь: теза - спростування - аргументи - висновок.

III. Ваш клас обговорює важливу для громади проблему: "Як зробити подвір'я школи більш зеленим та чистим?"

1. Складіть діалог на 6 реплік (по 3 репліки для кожного учасника) на задану тему.
2. Переконайтеся, що кожна репліка є реченням (виражає закінчену думку).
3. Напишіть після кожного речення його тип за метою висловлювання та емоційним забарвленням. Позначте кольоровим маркером у діалозі окличні та неокличні речення.
4. Прочитайте діалог вголос у парі, відпрацьовуючи інтонацію відповідно до знаку в кінці речення.

IV. Склади список улюблених книжок / кінофільмів про екологічну культуру людини, поділися ним у месенджері з однокласниками й однокласницями.

Дидактичний кейс:

1. **Алгоритм створення повідомлення**

Виберіть тему → усвідомте мету → опрацюйте два-три джерела → продумайте вступ, основну частину, висновок → запишіть план (за бажанням) → послуговуйтеся опорними словами.

2. **Екологічна культура людини** – це система знань, умінь, цінностей та переконань, що формує гармонійну взаємодію особистості з природою, усвідомлення себе її частиною та відповідальне ставлення до довкілля, що виявляється в раціональному природокористуванні та активній участі у збереженні природної рівноваги, необхідне для виживання та сталого розвитку.

3. Документальні та художні фільми про екологію:

- <https://vogue.ua/article/culture/kino/ne-propustite-eti-dokumentalnye-filmy-pro-ekologiyu-na-discovery-netflix-i-youtube-44871.html>)
- Життя після людей (Life After People, 2010) – документальний серіал про те, як виглядатиме Земля без людської діяльності.
- Тропічний ліс: Історія долини папороті (FernGully: The Last Rainforest, 1992) – анімаційний фільм про збереження лісів.
- Ерин Брокович (Erin Brockovich, 2000) – художній фільм про боротьбу з корпорацією-забруднювачем.
- Справжня ціна (The True Cost, 2015) – документальний фільм про вплив індустрії моди на довкілля.
- Перед потопом (Before the Flood, 2016) – документальний фільм Леонардо Ді Капріо про глобальне потепління.

4. YouTube-канали про екологію:

- Мультфільми на екологічну тематику
<https://www.youtube.com/playlist?list=PLshJpmmXcDiSkxYm9rHOF3f4992FvVRwW>
- **Екологія для дітей** – освітній канал з анімаціями та поясненнями для школярів ([YouTube – Екологія для дітей](#))
- **National Geographic Kids** – міжнародний канал із відео про природу, тварин та екологічні проблеми (<https://kids.nationalgeographic.com/>)

II. Завдання з української літератури

Предмет: українська література

Клас: 7

Тема: *Патріотичні пісні літературного походження. Стрілецькі пісні Степана Чернецького. «Ой у лузі червона калина»*

Ідея завдання: порівняння ліричного твору та його сучасної художньої інтерпретації.

Випереджальне завдання:

1. Прочитайте вірш Степана Чернецького "Ой у лузі червона калина".
2. Знайдіть сучасну інтерпретацію цього вірша у вигляді пісні сучасного гурту "Бумбокс".

Завдання:

1. Порівняйте оригінал та сучасну інтерпретацію. Питання для обговорення:
 1. *Які основні мотиви та ідеї ліричного твору Степана Чернецького "Ой у лузі червона калина"?*
 2. *Як ці мотиви відображені в сучасній інтерпретації пісні "Бумбокс"?*
 3. *Проаналізуйте музичний кліп гурту «Бумбокс» на основі цього твору. Які елементи оригінального вірша були збережені та як вони були адаптовані до сучасного контексту?*
 4. *Які емоції викликають у вас вірш Степана Чернецького "Ой у лузі червона калина" та кліп гурту «Бумбокс»?*
2. Творче завдання (робота в групах):
 1. Створіть коротку презентацію, де порівняйте оригінальний вірш із його сучасною інтерпретацією. Розгляньте такі аспекти, як тема, емоції, засоби вираження та вплив на аудиторію.
 2. Розробіть сценарій для сучасної інтерпретації вірша у формі театральної постановки або короткометражного фільму. Подумайте, як би ви могли передати основні ідеї твору через акторську гру, музику та візуальні ефекти.
 3. Напишіть власний вірш або короткий прозовий твір, надихнувшись поезією "Ой у лузі червона калина", але адаптуйте його до сучасного контексту. Використовуйте теми та образи оригінального твору, але додайте власний творчий підхід.

Дидактичний кейс:

1. Степан Чарнецький, Григорій Трух. «Ой у лузі червона калина...»
<https://www.youtube.com/watch?v=eIKqkV5hvbU>
2. Степан Чарнецький. Вірш «Ой у лузі червона калина...»
<https://www.ukrlib.com.ua/books/printit.php?tid=16376>
3. «Бумбокс» «Ой у лузі червона калина»
<https://www.youtube.com/watch?v=GBcJcdNqhhw>

“Ой у лузі червона калина похилилася” аналіз (паспорт)

- **Автор** – Степан Чарнецький, Григорій Трух
- **Рік написання** – 1914
- **Жанр** – літературна молитва
- **Тема “Ой у лузі червона калина...”**: зображення суму України за синами-українцями, які потерпають у неволі в московських кайданах; битва січовиків із ворогом за визволення полонених.
- **Ідея “Ой у лузі червона калина...”**: ушлявлення мужності, відваги січових стрільців — оборонців України.
- **Основна думка “Ой у лузі червона калина...”**: єдність, мужність, волелюбність, вміння захищати рідний край, прийти на допомогу браттям, які перебувають у небезпеці — ось основні риси січових стрільців-захисників.
- **Настрій пісні** – переможний, упевнений у своїй правоті, визвольного походу.
- **Образ калини** – є символом України, її боротьби за незалежність, що окроплена краплями крові героїв.

Тема: *Сучасні патріотичні пісні. Звитяжні будні українських воїнів-захисників*

Ідея завдання: «Патріотична пісня – це не просто музика, це голос нації, її душа, що звучить у кожному серці».

Випереджальне завдання:

1. Перегляньте відео «Хто такий патріот?».
(<https://www.facebook.com/watch/?v=278821793039845>)
2. Напишіть 5-7 речень, давши відповідь на питання : «А що для вас означає це слово?».

Завдання:

1. Розгадайте ребус. Поясніть, що означає це слово.

2. «Мозковий штурм». Протягом 2-3 хвилин записати всі слова, асоціації чи думки, які виникають, коли ви чуєте слово «патріот». Обговорення записаних асоціацій.
3. На дошці [Padlet](#) створити спільний плейлист, який учні та учениці зможуть наповнити після обговорень (записати назви патріотичних пісень, які рекомендують прослухати, а також їхніх авторів та виконавців).
4. Обери одну з сучасних пісень (наприклад, «Фортиця Бахмут» гурту Антитіла або «Героям» гурту «Без Обмежень»).

Заповни «Карту пісні»:

Образ воїна: яким постає захисник у цій пісні? (сильний, втомлений, впевнений, з почуттям гумору тощо). Випиши 2–3 цитати-підтвердження.

Художні деталі: які слова-символи з військового побуту згадуються? (наприклад: *броня, окоп, вогонь, рація, піксель*). Що вони додають до настрою пісні?

Твій емоційний відгук: яке почуття виникає під час прослуховування? (гордість, сум, рішучість). Чому, на твоєму думку, автор вибрав саме такий темп і мелодію?

5. Проєкт «Плейлист Перемоги»

- Уяви, що тобі доручили створити музичну підбірку для радіостанції, яку слухають воїни на передовій.
- Склади список із 5 пісень.
- Для кожної пісні напиши коротку анотацію (2-3 речення): чому вона важлива для підняття духу та яку саме сторону «звитяжних буднів» вона висвітлює (наприклад: відпочинок між боями, вірність побратимам, зв'язок із домом).

6. Творча лабораторія «Слово — це зброя»

Багато сучасних пісень народилися з віршів, опублікованих у соцмережах. Спробуй написати **власний текст (реп-речівку або вірш)** на 8–12 рядків про один день українського захисника.

Умова: Використай у тексті слова, що підкреслюють сучасність (наприклад: *старлінк, дрон, волонтери, перемога*).

Подумай, який ритм підійшов би твоєму твору — швидкий і енергійний чи повільний і розважливий.

7. Дискусійний клуб «Діалог поколінь»

1. Порівняй історичні стрілецькі пісні (наприклад, «**Ой, у лузі червона калина**») з сучасними треками про ЗСУ.
2. Знайди **спільне**: що залишилося незмінним у ставленні українців до своїх захисників через 100 років?
3. Знайди **відмінне**: як змінилися образи воїнів та музичні засоби виразності?
4. Підготуй коротке повідомлення (або пост для соцмереж) на тему: «*Чому пісня для солдата так само важлива, як і амуніція?*»

8. **«Музичний пазл»:** обери дві пісні з плейлиста (наприклад, драйвову «Допоможе ЗСУ» та ліричну «Біля тополі»). Подумай, чому військовим на фронті потрібні обидва ці типи пісень? Яка з них допомагає **бити ворога**, а яка — **пам'ятати, за що ми боремося**?
9. Напиши есе на тему «Роль сучасної української пісні у формуванні національної свідомості».
10. Складіть та запишіть 3-5 порад для ваших однолітків на тему «Як бути справжнім патріотом», використовуючи спонукальні речення.
11. Виконайте тестові завдання за посиланням :
<https://gemini.google.com/share/53c3d2e0acd1>

Порада: виконуючи ці завдання, звертай увагу не лише на слова, а й на відеокліпи — вони часто містять документальні кадри, які допомагають краще відчувати атмосферу «звитяжних буднів».

Дидактичний кейс:

1. *Патріотизм – це не просто слово. Це почуття любові до своєї Батьківщини, готовність її захищати. Музика завжди була потужним засобом вираження почуттів і переживань. Особливо це стосується пісень, що народжуються в часи випробувань. Сучасні патріотичні пісні – це не просто музичні твори, це літопис нашої боротьби, це голос нашої душі. Ми живемо в час, коли українські воїни-захисники щодня демонструють неймовірну мужність і героїзм. Їхні звитяжні будні – це приклад для наслідування, це джерело натхнення для митців.*
2. **Плейлист «Незламність та звитяга» (сучасні патріотичні пісні)**
 1. «Фортеця Бахмут», гурт « Антитіла»
 2. «Чути гімн» — SKOFKA
 3. «Біля тополі» — SHUMEI (кавер на гурт Енеї)
 4. «Квіти мінних зон», гурт «Океан Ельзи»
 5. «Допоможе ЗСУ» — Chico & Qatoshi
 6. «Героям», гурт «БЕЗ ОБМЕЖЕНЬ»
 7. «Буде весна» — Макс Барських
 8. «Українська лють» — Христина Соловій

АНКЕТА-ІНТЕРВ'Ю «ПОЧУТИ СЕРЦЕМ»

Перше враження

- Який темп у пісні? (енергійний марш, спокійна балада, важкий рок чи сучасний реп?)
- Який інструмент ти чуєш найчіткіше? Як він впливає на твій настрій?

Портрет героя

- Знайди в тексті слова, якими описують воїна. Який він? (наприклад: «сталевий», «втомлений, але не скорений», «той, хто тримає небо»).
- Кому присвячені ці рядки? (конкретному роду військ, усім захисникам чи кожному українцю?)

Символічний код

- Випиши 2–3 «військові» слова, які в пісні набувають нового значення (наприклад: стіни, вогонь, світанок, піксель). Що вони символізують у цьому творі?

Візуальний ряд

- Якби ти знімав кліп на цю пісню, який би кадр був фінальним? Опиши його: що ми бачимо, які кольори переважають?

Діалог із виконавцем

- Якби ти міг запитати автора пісні про один рядок, який тебе найбільше зачепив, що б це було за запитання?
- Як ти гадаєш, у який момент дня воїну на фронті було б найкорисніше почути цю пісню? (перед боєм, під час відпочинку чи в хвилину суму за домом?)

Тема: *Актуальність біблійної теми в психологічній повісті Дзвінки Матіаш «Мене звали Варвара». Характеристика головної героїні повісті*

Ідея завдання: проєкт «Мій іменний код».

Випереджальне завдання:

Опитай батьків/родичів про історію вибору імені: чому саме це ім'я, чи є сімейна традиція, чи планувалося інше.

Завдання для учнів для реалізації проєкту:

1. Досліди походження імені (мова, епоха, історичні корені) та його основне значення.
2. Знайди інформацію про відомих людей (історичних, культурних, сучасних) із цим ім'ям та порівняй їхні якості/досягнення зі значенням імені. Склади список тезок (3-5 осіб), зроби короткий аналіз.
3. Збери всі форми імені (повна, скорочена, пестлива, іноземні аналоги) та проаналізуй їхнє емоційне забарвлення.
4. Визначте відміну, групу та особливості кличного відмінка вашого імені.
5. Створи (на вибір):
 - а) "хмару слів" або асоціативний ряд, пов'язаний з ім'ям (яким бачать його друзі, які асоціації воно викликає у тебе);
 - б) акровірш, де кожна літера імені починає рядок, що описує твою особистість.
6. Обери один із форматів для представлення всього зібраного матеріалу:
 - «Книга мого імені» - створення електронної міні-книги з розділами: походження, сімейна історія, тейки, візуальні асоціації (колаж);
 - **інфографіка або плакат**, де значення, форми, дати іменин та "іменний герб" організовано в єдину схему
 - **мультимедійна презентація**
 - **есе-роздум:** «Чи впливає ім'я на долю людини?»

Даний проєкт можна інтегрувати із такими предметами: українська мова, історія, мистецтво, інформатика.

Дидактичний кейс:

1. Дізнатися, наскільки ім'я було популярним у рік вашого народження порівняно з сьогоднішнім днем можна використовуючи дані реєстрів Мін'юсту (<https://www.facebook.com/minjust.official/>).
2. **Власні імена людей** : слов.-довід. / Л. Г. Скрипник, Н. П. Дзятківська; ред. В. М. Русанівський; НАН України, Ін-т мовознав. ім. О. Потебні.– 3-тє вид., випр. – Київ: Наук. думка, 2005.
(<https://archive.org/details/ukrnam2005/page/248/mode/2up>)
3. Офіційний сервіс перевірки написання прізвища та імені латинськими літерами (транслітерації)(<https://dmsu.gov.ua/services/transliteration.html>)
4. Робочий аркуш «Паспорт імені»

ПАСПОРТ ІМЕННОГО КОДУ

Володар паспорта: _____ (прізвище, ім'я, по-батькові)

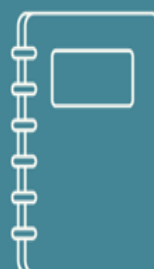
Мій кличний відмінок: _____ (як до мене правильно звертатися?)

Міжнародний стандарт (транслітерація) _____ (ім'я латиницею згідно з паспортним стандартом)

Мова походження, первісне значення (переклад) _____

Морфологічні родичі: (3-4 споріднених імені або слова, що мають той самий корінь) _____

Сімейна легенда: хто обрав мені ім'я і чому? _____

Славні тезки (топ-3)

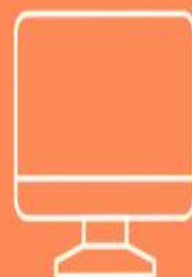
1. _____
2. _____
3. _____

Мій особистий підпис або монограма

художній символ - перші літери імені та прізвища

ЕНЕРГІЯ СЛОВА (пестливі форми) (5 варіантів імені, які подобаються найбільше):

1. _____ 2. _____ 3. _____
4. _____ 5. _____

Тема: *Творчість Тараса Шевченка. Поезія «Мені однаково...»*

Ідея завдання: порівняння ліричного твору та його сучасної художньої інтерпретації.

Випереджальне завдання:

1. Прочитайте вірш Тараса Шевченка «Мені однаково...».
2. Прослухайте пісню «Мені однаково...» у виконанні гурту «Скрябін».

Завдання:

1. Яку місію бачить поет для себе? Як це пов'язано з його долею?
2. Проаналізуйте пісню «Мені однаково...» у виконанні гурту «Скрябін» за поданими нижче чинниками:
Темп пісні
Настрій пісні, його відповідність тексту
Емоційний вплив пісні порівняно з поезією, причини цього
3. Поміркуйте, чому композитор дібрав саме таку мелодію до поезії Тараса Шевченка.
4. Дослідіть зв'язок мелодії з ритмікою твору, заповнивши таблицю

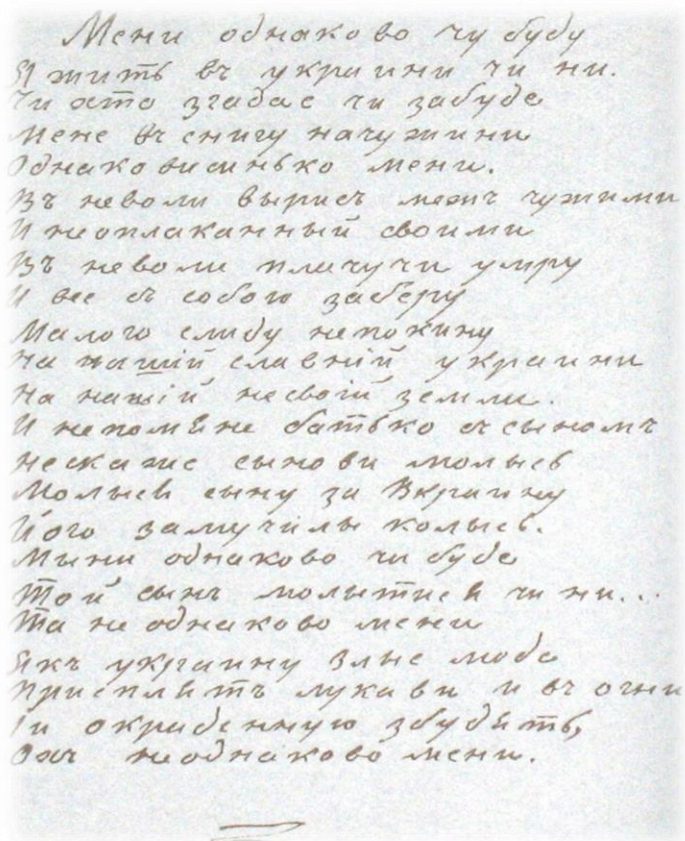
Схема поезії	Характер римування

5. Перегляньте відео. Запишіть назви картин Тараса Шевченка, які можуть стати ілюстраціями до поезії «Мені однаково». Свій вибір аргументуйте.
6. Порівняйте пісню «Мені однаково...» у виконанні Кузьми Скрябіна із піснею у виконанні гурту «Веремія» (музика сестер Тельнюк). Який варіант вам сподобався більше? Чому?
7. Прочитайте 10–20 коментарів до пісні «Мені однаково...» у виконанні Кузьми Скрябіна. Передайте одним-двома реченнями їхній загальний зміст. Напишіть свій коментар до пісні.

8. Поміркуйте, у чому секрет популярності пісні «Мені однаково...» у виконанні Кузьми Скрябіна? Чому даний вірш Тараса Шевченка актуальний у наш час? Свою відповідь запишіть у вигляді есе.
9. Складіть діалог між поетом та сучасним українцем, де обговорюються проблеми, порушені у вірші.

Дидактичний кейс:

1. Кузьма Скрябін "Мені однаково"
<https://www.youtube.com/watch?v=Nq0aDLuKx5Q>
2. «Шевченко – художник»
<https://www.youtube.com/watch?v=uGZN8P84mIY>
3. Гурт «Веремія» "Мені однаково"
https://www.youtube.com/watch?v=2h_StiFimT4
4. Аналіз поезії Т.Шевченка «Мені однаково»
<https://dovidka.biz.ua/meni-odnakovo-chi-budu-analiz/>
5. «Тарас Шевченко «Мені однаково, чи буду», усвідомлення власної місії»
<https://www.youtube.com/watch?v=n3mc4orddHk>

Мені однаково чи буду
Жити в Україні чи ні.
Ти ото згадаєш чи забуде
мене в снігу нагулявши
однаково в сніжку мені.
Взвешу в долоні моїх пугилих
и не оплакати своїм
взвешу в долоні пугилих
и все се собою забери
Малога слуху не похитну
на жаний слабий України
на жаний не своїй землі.
и не похитну батюшко се знає
не скажи синові молчав
молчав синові України
його залунали колись.
Мені однаково чи буду
той синові молчав і ти ні...
Та ти однаково мені
як Україну в тебе моє
присплять лукави и в огні
и окрадену збудять,
оги однаково мені.

Факсиміле рукопису з віршем «Мені однаково»

Компетентнісно орієнтовані завдання для формування вмінь щодо роботи з текстом, з письмової взаємодії та з дослідження мовлення.

Текст

Сучасні технології стрімко змінюють спосіб, у який ми спілкуємося одне з одним. Соцмережі, месенджери та відеодзвінки дозволяють миттєво зв'язатися з друзями, навіть якщо вони на іншому континенті. Проте чи завжди ці зміни на краще? Багато підлітків проводять години, гортаючи стрічку новин, замість живих розмов із рідними чи друзями. Емодзі та стікери часто замінюють слова, що може спрощувати спілкування, але втрачається глибина емоцій. Водночас технології допомагають навчатися: онлайн-курси та освітні платформи відкривають доступ до знань із будь-якої точки світу. Усе ж важливо знаходити баланс, щоб гаджети не заважали реальним стосункам. Наприклад, домовленість про «цифровий детокс» – час без телефонів – може повернути радість живого спілкування. Технології – це інструмент, і лише від нас залежить, як ми його використовуємо. Головне – не забувати, що справжня цінність у щирості та взаєморозумінні, незалежно від засобів зв'язку (текст створено за допомогою штучного інтелекту). (З Інтернету)

1. Робота з текстом (формування читацької та критичної компетентності, вмінь структурного аналізу тексту-роздуму, критичного оцінювання інформації та встановлення причинно-наслідкових зв'язків).

Завдання:

1. Прочитай текст, визнач його основну тезу (головну думку, яку відстоює автор).
2. Створи ментальну карту класифікуючи всі згадані в тексті наслідки використання сучасних технологій. Використовуй цитати з тексту як докази.
3. Знайди й выпиши два аргументи автора на користь використання сучасних технологій.
4. Знайди й выпиши два аргументи, які свідчать про ризики надмірного використання гаджетів.

5. Склади усне висловлювання, у якому поясни, що, на думку автора, є справжньою цінністю у спілкуванні, незалежно від засобу зв'язку. Як ти розумієш вираз «цифровий детокс» і чому автор пропонує його як рішення?
6. Як автор пропонує знайти баланс між онлайн-спілкуванням і живим спілкуванням? Сформулюй власну думку (2–3 речення).

Очікувані результати: учень/учениця вміє: виділяти головну думку, знаходити аргументи в тексті, узагальнювати інформацію, критично осмислювати зміст.

2. Письмова взаємодія (формування комунікативної та соціальної компетентності) дослідження мовлення, мовних одиниць; формування вмінь висловлення власної позиції та навичок аргументованого письмового мовлення).

1. *Дослідження лексики.* У тексті згадується, що «емодзі та стікери часто замінюють слова, що може спрощувати спілкування, але втрачається глибина емоцій».

Наведіть по 3 приклади:

- слова чи фрази української мови, які точно описують «глибоку емоцію» (наприклад, захоплення, розчарування, ностальгія);
 - відповідних емодзі, які найчастіше використовуються для вираження цих емоцій.
2. *Ситуація:* твій друг каже: «Я не бачу проблеми в тому, аби цілий день сидіти в телефоні — це ж теж спілкування».

Завдання: напиши відповідь у формі короткого повідомлення (5–7 речень), у якому:

- висловлюєш свою думку щодо такого способу спілкування;
 - наводиш приклад або аргумент;
 - використовуєш мовні конструкції для висловлення позиції (наприклад: «Я вважаю...», «На мою думку...», «Це важливо, бо...»).
3. Напишіть відповідь-коментар автору тексту (10-12 речень), висловлюючи свою позицію щодо твердження: «Емодзі та стікери... спрощують спілкування, але втрачається глибина емоцій».
1. Почніть із чіткої позиції: ви згодні з автором чи ні.
 2. Наведіть 1–2 аргументи на захист своєї позиції, використовуючи приклади з власного досвіду спілкування.
 3. Запропонуйте свій ідеальний «баланс» між використанням слів та графічних символів у спілкуванні.

Очікувані результати: учень/учениця вміє: формулювати власну позицію письмово, добирати переконливі аргументи, дотримуватися норм мовленнєвого етикету, адаптувати висловлення до ситуації спілкування.

Текст

Сленг — загроза чи еволюція мови?

Сучасна українська мова — жива, гнучка і постійно змінюється. Одним із проявів цієї зміни є сленг — неформальні слова та вирази, які часто використовують молоді люди. Хтось вважає сленг загрозою для культури мовлення, інші — ознакою її розвитку.

Сленг допомагає швидко передати емоції, створити відчуття «своїх» у спільноті, виразити індивідуальність. Наприклад, слова типу «треш», «краш», «зашквар» чи «топчик» стали частиною щоденного спілкування. Вони короткі, яскраві й легко запам'ятовуються.

Проте надмірне використання сленгу може призвести до того, що мова втрачає чіткість, а думки — глибину. У шкільному середовищі це особливо важливо: учні мають вчитися висловлюватися грамотно, точно й доречно. Сленг не завжди доречний у навчальних текстах, офіційних зверненнях чи публічних виступах.

Отже, сленг — це не ворог, а інструмент. Головне — вміти ним користуватися свідомо: розуміти, коли він доречний, а коли краще обрати літературну норму.

(З Інтернету)

«Дискусійний клуб: чи варто забороняти сленг у шкільному мовленні?»

Мета: розвивати навички розуміння тексту та аргументованого мовлення; формувати вміння логічно обґрунтовувати позицію; стимулювати критичне мислення та повагу до різних точок зору.

Завдання:

1. **Позначте ключові тези:**
 - Які аргументи «за» і «проти» використання сленгу?
 - Які приклади наводить автор?
2. **Напишіть есе з теми «Чи варто обмежувати сленг у шкільному середовищі?».** Аргументуйте свою думку прикладами.

3. Візьміть участь у дискусії в класі:

- Поділіться своєю позицією.
- Слухайте інших, ставте уточнювальні запитання.
- Спробуйте знайти компромісне рішення.

Інтегровані наскрізні вміння:

- **читання з розумінням:** аналіз тексту, виділення аргументів;
- **логічне обґрунтування позиції:** формулювання думки, аргументація;
- **висловлювати власну думку усно і письмово:** написання есе, участь у дискусії.

Вишиванка

Вишиванка – це вишита візерунками сорочка, традиційний одяг українців. Раніше вишиванка була повсякденним одягом, але зараз її одягають на свята. Кожен регіон України має свою вишиванку, на якій відображено притаманні йому символи та цінності. Вишивані сорочки з різних частин країни різняться кольором ниток, що використовують для вишивання, а також орнаментом.

Вишиванки бувають чоловічі та жіночі і відрізняються місцем розташування візерунку. У жіночих вишиванках орнамент знаходиться на рукавах, комірі та внизу сорочки. У чоловічих сорочках вишиті лише комір та низ. Найпопулярнішими кольорами вишивки є червоний та чорний. Також використовували сині, зелені та золоті кольори.

Вишиванки – це особливий одяг, який має бути в кожного українця. У вишитій сорочці зберігається пам'ять українського народу та повага до його історії.

(З Інтернету)

Завдання:

1. Уявіть, що ви працюєте в етнографічному музеї. До вас привезли дві старовинні сорочки, але підписи до них втрачено.

Складіть коротку інструкцію для колег, як за допомогою тексту визначити:

- Яка з цих сорочок належала жінці, а яка — чоловікові?
- На які деталі одягу (елементи крою) слід звернути увагу в першу чергу?

2. Творче проєктування.

Відомо, що кожен регіон України має свій унікальний орнамент. Створіть ескіз (*словесний опис*) вишиванки для вашого рідного краю або міста.

- Які кольори ниток ви б обрали, спираючись на текст (традиційні чи додаткові)?
- Які сучасні символи вашого регіону ви б додали до традиційного візерунка, щоб відобразити його "цінності та історію", про які йдеться в тексті? Поясніть свій вибір.

3. У тексті зазначено, що раніше вишиванка була повсякденним одягом, а зараз — святковим. Напишіть 3–4 аргументи для дискусії на тему: «*Чи варто повертати вишиванку в щоденний гардероб сучасної людини (наприклад, як частину шкільної форми чи офісного дрес-коду)?*»

Використовуйте твердження з останнього абзацу тексту про пам'ять та повагу до історії як один з аргументів.

4. Ситуація: ви готуєте пост для соціальних мереж до Дня вишиванки.

Завдання: складіть «Карту кольорів та місць», використовуючи дані з тексту.

1. Випишіть усі кольори, згадані в тексті, поділивши їх на «найпопулярніші» та «додаткові».
 2. Складіть коротку пам'ятку (чек-лист) для покупця: «Де шукати вишивку на жіночій сорочці, а де — на чоловічій?».
5. Майстриня планує вишити чоловічу сорочку. Спираючись на текст, визначте, на яких частинах виробу їй потрібно розрахувати кількість ниток та схему візерунка. Чи зміниться цей план, якщо вона вирішить вишити жіночу сорочку? Відповідь обґрунтуйте цитатою з тексту.
6. Дізнайтеся із інтернет-джерел, які візерунки на вишитих сорочках поширені в різних регіонах України.
7. Зробіть фото та підготуйте розповідь про свою вишиванку (чи вишиванку когось із родини).

Список використаних джерел

1. Все про компетентнісно орієнтоване завдання: як його створити? URL: <https://osvitoria.media/experience/vse-pro-kompetentnisno-oriyentovane-zavdannya-yak-jogo-stvoryty/>
2. Компетентнісно орієнтовані завдання з української мови для мовного табору «БомбеЗНО». URL: <https://www.youtube.com/watch?v=eo-54GPq17g>
3. Пономарьова К. Компетентнісно орієнтовані завдання з української мови: особливості конструювання та застосування. URL: <https://is.gd/d9hqaQ>
4. Кузьмич Н. Урок з української мови "Компетентнісні завдання" (інтерактивні матеріали для розвитку мислення, зв'язок з життям). URL: <https://vseosvita.ua/library/urok-z-ukrainskoi-movykompetentnisni-zavdannya-vkliuchaie-v-sebe-interaktyvni-materialy-dlia-rozvytku-myslennia-zviazok-z-zhyttiam-vminnia-661937.html>
5. Компетентнісно орієнтовані завдання з української мови за темою "Написання слів іншомовного походження" URL: <https://naurok.com.ua/kompetentnistno-orientovani-zavdannya-z-ukra-nsko-movi-za-temoyu-napisannya-sliv-inshomovnogo-pohodzhennya-274226.html>
6. Українська мова. Лексичні та фразеологічні синоніми, антоніми. Синонімічне багатство мови. URL: https://www.youtube.com/watch?v=scigg_eN4qs
7. Авраменко О., Тищенко З. Українська мова : підруч. для 8 кл. закл. загальн. середн. освіти. Київ : Грамота, 2025.
8. «Мова- ДНК нації». URL: <https://ukr-mova.in.ua/>
9. Авраменко О. Зошит для контрольних робіт з української мови. 6 кл./ Олександр Авраменко. – Київ: Грамота, 2023.
10. Авраменко О. Зошит для контрольних робіт з української мови. 7 кл./ Олександр Авраменко. – Київ: Грамота, 2024.
11. Українська мова. Синоніми. Синонімічний ряд. Роль синонімів у мовленні. Використання синонімів. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=KacswTmK7Vk>
12. ВШО. Числівник як частина мови. URL: <https://lms.e-school.net.ua/>
13. Презентація «Ой у лузі червона калина похилилася» С. Чарнецького й Г. Труха – пісня, що стала народною. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-oy-u-luzi-chervona-kalina-pohililasya-s-charneckogo-y-g-truha-pisnya-scho-stala-narodnoyu-302428.html>
14. ВШО. Дієслово: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. URL: https://lms.e-school.net.ua/courses/course-v1:UIED+Ukrainian-language-7th-grade+2020/courseware/c36e4320fe1842c6a2901ce2c8362490/4cef1d35c9a148cfaa89491e6066d019/?activate_block_id=block-v1%3AUIED%2BUkrainian-language-7th-
15. Односкладні речення. URL: <https://znai.com.ua/odnoskladn-rechennya/>
16. Презентація "Хмари слів ". Односкладні речення. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-hmari-sliv-odnoskladni-rechennya-491171.html>
17. Стрельнікова І.А. Вебквест до Дня рідної мови "Я - патріот!". Національна освітня платформа « Всеосвіта» . URL: <https://vseosvita.ua/webquest/vebkvest-do-dnia-ridnoi-movy-ya-patriot-5211.html>